

Μάθημα	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ- ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
Καθηγητής	ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ
Τάξη	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Ημερομηνία	29/10/2023
Ονοματεπώνυμο	

Στο απόσπασμα παρατίθενται διάφορες πρακτικές διδαχές του Ισοκράτη προς το νεαρό Δημόνικο για έναν ορθό και ηθικό τρόπο ζωής.

Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν χρη τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχεσθαι καὶ ποίοις ἀνθρώποις ὀμιλεῖν καὶ πῶς τὸν ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. Ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνου τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν. Τό κάλλος μὲν γὰρ ἢ ὁ χρόνος ἀνήλωσεν ἢ ἡ νόσος ἐμάρανεν, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστίν, ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥαθυμῖα παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψεν καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησεν, ταῖς δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. Ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς κτῆσις, οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησιμωτέρα δ' εὐγενείας ἐστίν, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δυνατὰ καθιστᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ θαρσαλέως ὑπομένουσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον ψόγον, τὸν δὲ πόνον ἔπαινον ἡγουμένη.

Ἰσοκράτης, Πρὸς Δημόνικον, 5-7

Λεξιλογικά Σχόλια:

- ἐφικνοῦμαι: πετυχαίνω, φτάνω
- ἀνήλωσεν: ἀναλώω-ῶ: αφανίζω, καταστρέφω
- ἀκιβδήλως: με γνήσιο τρόπο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. «Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες... ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέους παρακαλῶν .»: να μεταφράσετε το απόσπασμα.

(20 μονάδες)

B. Να χαρακτηρίσετε ως σωστό ή λάθος το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων:

α) ο πλούτος προετοιμάζει τους νέους για την οκνηρία και τους προκαλεί σε απολαύσεις.

β) η ευγένεια είναι πιο χρήσιμη από την αρετή.

(10 μονάδες)

Γ1. Να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε όλες τις δευτερεύουσες προτάσεις της πρώτης περιόδου και να βρείτε το συντακτικό τους ρόλο.

(4 μονάδες)

Γ2. « οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ, μόνη μὲν συγγηράσκει»: να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο που λανθάνει.

(2 μονάδες)

Γ3. τὸς ἔχοντας: να χαρακτηρίσετε τη μετοχή και να την αναλύσετε σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση.

(2 μονάδες)

Γ4. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους: **ὀρέγεσθαι, τῆς ἀρετῆς**

(2 μονάδες)

Δ. Να σχηματίσετε τους ζητούμενους τύπους:

- εὐρόντες: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου β' της ίδιας φωνής
- ᾧν: την ονομαστική πληθυντικού του ουδέτερου γένους
- ὀμιλεῖν: το β' ενικό και γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής
- ἐπορεύθησαν: το β' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του ίδιου χρόνου και ίδιας φωνής
- οὐδὲν: τη δοτική πληθυντικού του αρσενικού γένους
- μᾶλλον: τους άλλους βαθμούς
- ὑπηρέτης: την κλητική του ενικού αριθμού
- ἔβλαψεν: το απαρέμφατο του παρακειμένου της ίδιας φωνής
- κτῆσις: τη δοτική του πληθυντικού αριθμού
- ὑπομένουσα: τον ίδιο τύπο σε μέλλοντα

(10 μονάδες)

Εμπιστεύσου όχι αυτούς που σε επαινούν για όσα κάνεις ή λες, αλλά αυτούς που σε επιλήττουν για τα σφάλματά σου.